

tere" itd. rabili. Sicer dobro vemo, da našim unukom smo „dedci“, vendar pa če bi se kdo prederznil reči „starec“, „dedec“, „baba“, bi ga mi ali pa lastni starši šembrano ošeskali, da bi več časa ne zabil. Saj starim ljudem veliko grenkega pride tudi poleg poštovanih imen. — Pa brez zamere!

Stari možje v Primorji.

Iz Ipavskega. Kamnje 26. okt. J. V. — Da se tudi Ipavci in Kraševci za lansko slabo letošnje dobre letine jake veselimo, je lahko verjeti. Torej zahvaliti moramo Boga, da je za nas in našo živinico obilo hrane milostivo podaril; krompirja smo obilo pridelali, in že zdavno ni bil tako dober kot letos (morda zato, ker ni bilo presilne vročine, za katero krompir ne mara). Al to je pa žalostno, da bolj kot prejšnje leta gnije; trohnoba ga je tako napadla, da le skerbni gospodarji si bojo seme ohranili. Za vino je bila sicer le srednja letina, pa zastran precej visoke cene jo že lahko kar dobro imenujemo. Zdaj se med 7 in 9 fl. vedro prodaja. Pri ti priliki naše častite kantonske in srenjske predstojnike javno zahvaljam, da so modro sklenili do 1. t. m. grozdje zrejati. Tedaj, čeravno ni bilo take vročine kot lani, vendar dosti boljše vino imamo. Saj je res zadnji čas umeti, da le dobro zrelo in sladko grozdje daje dobro pa stanovito vino. Da grojzдна trohnoba nas in Kraševce ni tako kot Lahe žalila, je menda vsem znano; vendar tudi po Ipavskem vsako leto sèm ter tje kake terte napada. Znamenito je to, kar se mi potrebuje zdi, očitno povedati, da tu nima tista nova bolezen nobene terte v posesti, temuè se vsako leto prestopa, tako, da na marsikteri terti, ki je bilo predlansko trohlo (grojzдна), je bilo lani popolnoma zdravo, in na kojih je bilo lani sèrnelo, je letos kar lepo bilo. Zato se pa tudi marsikteri kesá, da je bil obbolele terte posekal. Zatorej, dragi sosede, kakor tudi Krajci in Štajerci! le poterpíte z bolnimi tertami; morda bote iz njih še kar lepo grozdje oberali.

Iz Dolenskega 3. nov. 1860. — Dolenska tergatev, ktera se je bila po nekterih goricah, sosebno v V...h in v Str...h prezgodaj — že teden pred sv. Mihielom — pričela, in kjer zdaj kislico žulijo, je bila sploh po družih goricah še le okoli 15. in 17. oktobra doveršena. Sploh so naši vinorejci več kot lani mošta dobili, dasiravno so čez leto javkali, da bo slaba in pièla letina z njim. — Okoli Semièa in v metliški okolici ga cenijo po 6 do 8, okoli Št. Kocijana, Št. Jerneja in pod Goro pa po 5 — 6 gold. avstr. vedro, toda tovarnikov je premalo, da bi ga po tej ceni jemali. Roba pa se vé, da je od lanskega slabega.

J. O. Lepstanski.

Iz Ljubljane. Po ukazu c. kr. državnega ministerstva ima 15. dan tega mesca konec biti c. kr. deželne poglavarstva v Ljubljani, ktero bo vprihodnje zedinjeno s teržaško-goriškim v Terstu. — Sliši se, da že 1. dec. bo c. kr. vojaška računarija, ki se bo iz Verone prestavila v Ljubljano, odperla svoje kancelije. — Ker je bolje, da se o marsikaki reči raje molčí kakor očitno govorí, bi ne bili spomnili ne besedice od nekega „Majoritäts-votum-a“ v poslednjem mestnem zboru, ako bi ne bil ljubljanski dopisnik v „Presse“ tako hitel z njim na dan. Tistim tedaj, ki so brali omenjeno korespondencijo v „Presse“ in bojo radovedni segli po današnjem listu, češ, kaj bojo „Novice“ rekle, tistim tedaj v kratkem le tole reèemo: Nas in vsakega, ki je hvaležen dobrotnikom našega ubogega slovenskega ljudstva, naj so mu dobrotniki z živo besedo ali pa v djanji, tolažijo popolnoma skušnje dandanašnjega časa, po katerih so „Majoritätsvota“ čisto ob ves „renomé“ prišle! — Radi bi še eno od prihodnjega vremena povedali, pa skor se bojimo, da bi nas kdo „demonstracije“ zoper Božje gospodarstvo ne krivičil, zakaj dandanašnji se berž iz vsake terte „demonstracija“ izvija. Pa naj bo! Podajmo se v nevarnost in povejmo tedaj, da letošnja zima ne bo dolga. Zakaj? Gorka pomlad bo zgodaj nastopila; star pregovor pravi: „koliko dni pred sv. Martinom se pri-

kaže ivje po hribih, toliko dni pred sv. Jurjem zelenje“; letos je bilo ivja po drevji že en dan pred vsemi Svetimi. Tako so nam povedali gospod, ki pridno zapazujejo že več let vremenstvo. Pa ne, da bi nama kdo v naje nedolžno veselje podtikal „kljubovavne demonstracije“ zoper Onega, ki „dela véliko pratiko!“ Le tega prosiva, da ne! — Vèeraj so zaperli nekega Majer-a, bivšega šivarskega mojstra, sedaj pa cenivca oblačil v tukajšni zastavnici, ktero je, kakor pravijo, na posebno zvito vižo za kakih 9000 gold. ali še več okradel in oguljufal. Ker je mož vžival zaupanje, da je spravljal v zastavnico prinesene reči, je vzel to in uno zastavljeno srebernino ali zlatnino in jo dal ljudem, s katerim je bil zastopljen, da so jo vdrugič prinesli zastavit in dnarja za-njo dobili. To je tako dolgo ravnal, dokler ni neki zlatár zasledil sleparije. Lastniki zastavljenih reči ne bojo škode terpeli, ampak le zastavnica sama.

Novičar iz domaèih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Dunajski vladni časnik je razglasil 1. dan t. m. tretjo že gotovo deželno postavo, namreè za deželo salcburško. Napravljena je ta postava po ravno taki osnovi kakor za Štajarsko in Koroško, le sestava deželnega zbora je po deželnih razmerah enmalo drugaè; salcburški deželni zbor bo namreè štel 20 zbornikov: 4 višje duhovne, 2 žlahtnika, ki plaèata saj 50 gold. davka, 4 izmed mestnih odborov izvoljene, 9 iz trgov in družih sosesk izvoljenih, ki plaèajo najmanj 20 gold. zemljišnega davka, 1 pa, ki ga voli kupèijska zbornica.

— Po razglasu c. k. ministerstva nehajo 15. dan t. m. deželne poglavarstva v Celovcu, Tropavi in Ljubljani.

— Po cesarskem ukazu ima poštne direktije vprihodnje le 12 biti, in sicer na Dunaji, v Peštu, Pragi, Terstu, Lvovu, Benetkah, Inšpruku, Berni, Gradcu, Temesvaru, Sibiru in Zagrebu; — vse druge nehajo.

— Saj bo vendar-le res, ker je srebernih šestíc èdalje manj, da pridejo spet papirnate desetice in petke na dan; c. k. ministerstvo že nek priprave dela za njih natisk.

— Spet je ponarejenih bankovcev po 100 gold. med ljudstvom. Naj tedaj dobro gleda, kdor stotáke jemlje.

— 17. dan t. m. se bo presvitla cesarica Elizabeta za zdravja voljo podala v Madeiro na Španjsko, kjer zima ni ostra.

— Dunajski časniki pripovedujejo, da so na vseh Svetnikov dan popoldne na Dunaji bivajoèi Èhi in drugi Slovani obhajali spomin slavnega pesnika Jana Kolar-a na njegovem grobu; podoba njegova je bila ovenèana z lavorovim vencem in slovansko tribarveno zastavo, v kateri se je lesketal zlati napis: „Hvaležni Slovani Janu Kolar-u“. Èeh in Horvat sta govorila na grobu neumerljivega pesnika „slovanske vzajemnosti“ in popevale so se narodne pesmi. Slovesnost nenavadna je toliko množico ljudi, ki so obiskovali grobe ta popoldne na pokopališču, privabila h grobu Kolar-ovemu, da je policijsk komisar prišel prašat, kaj ta glasna sveèanost pomeni; ko so mu povedali, da Slovani spoštujejo rajnega pesnika ravno tako, kakor Nemci svojega Schiller-ja, ni gospod komisar najdel v tem obhajilu nobene deržavi nevarne demonstracije in tedaj ni celó nič overal svetega spominovanja. Na vseh vernih duš dan pa so obhajali Slovenci enako slovesnost na grobu Kopitarjevem, ki tudi na Dnnaji počiva.

— 5. dan t. m. se je začela koneèna očitna obravnava zoper večkrat omenjenega direktorja kreditne banke gosp. Rihterja, ki je goljufije obdolžen iz poslednje laške vojske; za prièe je poklicana tudi Eynaten-ova udova in več fabrikantov iz Prage.

— Službini časnik „Donau-Zeitung“ razlaga besedo „s pripomoèjo“ (Mitwirkung), ktera stoji v cesarskem pa-

tentu od 20. oktobra, kjer je govorjenje od državnega zbora in deželnih zborov, in pravi, da se pod besedo „s pripomočjo“ nima zastopiti „dovoljenje“, pa vendar več kakor le sam „svet“; „vlada ne bo samovoljno prezirala sklepov državnih in deželnih zborov, pa se tudi ne bo vezala na sklepe večine“. — Prav za prav tedaj „pripomoč“ državnih in deželnih zborov pomeni „svetovanje“.

— Po pismu, ki smo ga ravno iz Dunaja prejeli, iz „Presse“ posneti popis pokopališčinih slovesnost ni skoz in skoz resničen; na Kopitarjevem grobu ni bilo nobenega obhajila.

Česko. Iz Prage. Ob novem letu bo začel slavnoznani gospod dr. Ladislav Rieger izdajati politični časnik „Narod“ v českem jeziku.

— Na vseh Svetnikov dan popoldne, ko so se začele večernice za verne duše, so obhajali tudi tukajšni študentje spomin svojih slavnih mož na grobu Karola Havliček-a, Jungman-a, Čelakovskega, Klicpera in Hnekovskega. Zbor pevcov je pel sveto pesem „Animas fidelium“; po tem so molili vsi na glas „Očenaš“; z stoternim glasom „Slava!“ so zapustili pokopališče.

Horvaško. Iz Zagreba. Po „Pozoru“ se delajo že priprave za horvaški zbor. Svetli ban je že izvolil 55 gospodov, ki bojo iz Horvaškega in Slavonije iz mnogoterih stanov v odbor poklicani, da ustanove izborni zakon za prihodnji horvaško-slavonski zbor, kateri ima vrediti prihodnjo razmero Horvaškega in Slavonije proti Ogerskemu. „Pozor“ toži, da se imena teh oseb še skrivajo, ker narodu je veliko na tem ležeče, da vé, kdo mu bo ta prevažni zakon skrojil. Odbor bo nek začel svoje opravilo 26. dan t. m.

— V obširnem in nadušenem spisu pod naslovom „Jugoslovjenstvo“ razmotruje gosp. dopisnik *Φ. P.* „od jadranskega morja“ razmere proti Ogrom in ostalim jugoslavenskim narodom, ter med drugimi pravi: „Hrvati žele biti s Magjari pod jednom ugarskom krunom. Oni žele biti njihovi zavezniki, njihova braća. Oni žele, da se kraljevina Hrvatska sdruži s Ugarskom, ali ni kao „pars adnexa“, ne kao njekakova „appendix“, već kao „regnum socium“, „regnum foedere junctum“. Magjarom nesmijemo obe ruke dati; več pružimo im iskreno i srdačno jednu, a drugu svojoj braći jednokrvnoj“.

— „Pozor“ razglasa, da nova učilnica za gospodarstvo (kmetijstvo) v Križevcu se bo začela 19. dan t. m. Vsi nauki se bojo razlagali v horvaškem jeziku. Za direktorja te šole je izvoljen slavní Čeh gospod dr. Lambl, ki je bil 10 let učnik v gospodarski šoli v Libverdi.

Ogersko. Iz Pešta. „Wien. Zeitg.“ od 31. oktobra je oznanil može, ki so po cesarskem — ali kakor Ogri zdaj sploh pravijo — kraljevem sklepu postavljeni na visoke deželne službe. Juri Majláth je izvoljen za blagajnika (tavernicus), grof Fr. Zichy mlaji za vélikega vratarja, grof Juri Andrassy za vélikega peharnika, grof Ivan Barokczy za vélikega dvornika; za začasua čuvarja sv. krone ogerske sta imenovana grof Juri Karolyi in baron Ad. Pronay; razun teh častnikov so izvoljeni bili tudi veliki župani za ogerske županije (Gespannschaften). Izmed teh poslednjih pa jih je, kakor se bere, že blezo kakih 12, ki nočejo teh služb nastopiti. Čedalje očitniše je tedaj, da Ogri, čeravno so po ces. diplomu od 20. okt. veliko veliko več dobili memo vseh družih avstrijskih narodov, še niso zadovoljni s tem, kar imajo ter hočejo imeti vse pravice, ki so jih imeli pred letom 1848. Stranka Deák-Eötvöseva še ni med častniki Ogerske, in dokler ne bode dvorni kancelar Vay te stranke za sebe dobil, pravijo, ne bo mogel rešiti naloge do kralja in naroda.

— Internirani v Josefstadt-u so došli 29. okt. nazaj v Pešt, ter so bili na kolodvoru železnice z veliko slovesnostjo sprejeti.

Laško. Tudi Kapua je padla 3. dan t. m. Vsa armada, blizo 11.000 vojakov, se je podala Sardincom, ki so jo z vojaško častjo sprejeli in v Neapolj poslali, da se ondi orožja znebi in potem čez morje potira. Ker so, kakor telegram iz Neapolja naznanja, Sardinci pod vojskovodstvom kralja Viktora Emanuela ostalo neapolitansko armado 3. dan t. m. tudi unkraj Garigliana premagali, se bliža zadnja ura Gaeti, ki je sedaj še edina kralju neapolitanskemu ostala, ker se zedinjeni sardinski in Garibaldovi sili ne bo mogla dolgo braniti. — Cesar Napoleon je poslal 4 redne ladije pred Gaeto, da Sardinci ne morejo od morske strani bomb metati v terdnjavo in tako je kralju saj na to stran pot odperl za beg, da ne pride sardinskemu admiralu v pest. — 4. dan t. m. je kralj sardinski Viktor Emanuel slovesen vhod obhajal v Neapolj, glavno mesto vélikega kraljestva, katero sardinski kroni pridobiti ni bil sam Garibaldi s svojo armado dosti zmožen. — Če je res, kar se v „Gaz. di Genov.“ bere, bo sardinska armada čez zimo mirovala; zakaj en del sardinske armade se nek pomikuje od beneške meje nazaj in se podaja v zimske stanovanja v Parmo itd.

Rusovsko. Carica Aleksandra Feodorovna, mati sedanjega rusovskega cara Aleksandra II. je 1. dan t. m. umerla v 62. letu svoje starosti. Bila je ranjka najstareja hči pruskega kralja Friderika Vilhelma III. in se je pred imenovala Karolina Friderika. Ko se je omožila z rajnikom carom rusovskim Nikolajom I. 13. (1.) julija 1817 in je k gerški veri prestopila, se je prekerstila v Aleksandro Feodorovno. Štiri sinove in 3 hčere je caru Nikolaju povila; udova je bila od 2. sušca (18. febr.) 1855.

Turško. Iz Beiruta naznanuje telegram, da so beguni iz Damaska turškemu ministru Fuad Pašu pismo poslali, v katerem ga prosijo, naj jih ne sili v Damask nazaj, ker jim Turki s smertjo žugajo. Ako bo turška vlada prehudo pokorila Druze, ji je zažugal Havranski glavár (šajk), da bo dal 8000 kristijanov razmesariti.

Pogovori vredništva. Gosp. L. H. v N: — Vse smo prejeli; al da s poezijami še nismo mogli na dan kakor bi Vi in tudi mi radi, je obilnost drugih sestavkov kriva, ki so nenadoma sedanji čas živa potreba. Storili bomo kar bo le moč in berž ko bo moč. — Gosp. J. K. v Gor: Z veseljem smo sprejeli pisemce Vaše po dolgem molčanju; Vaše misli so vsikdar tudi gêslo „Novic“; le to bi prosili, da bi po izvedenem mojstru predelati dali pesmico svojo.

Kursi na Dunaji

6. novembra 1860

v novem denarji

Deržavni zajemi ali posojila.	Druge obligacije z lotrijami.
5% obligacije od leta 1859	Kreditni lozi po g. 100 . g. 104.75
v novem dnar. po 100 g. g. 62.—	4½% Teržaški lozi po 100 „ 109.—
5% nar. posojilo od l. 1854 „ 76.30	5% Donavsko-parabrod-
5% metalike 65.90	ski po g. 100 93.—
4½% „ 59.—	Knez Esterhazy. po g. 40 „ 84.—
4% „ 52.—	Knez Salmovi po g. 40 „ 36.50
3% „ 38.—	Knez Palfyovi po g. 40 „ 35.—
2½% „ 34.—	Knez Claryovi po g. 40 „ 35.50
1% „ 13.—	Knez St. Genoisovi po g. 40 „ 35.50
Obligacije zemlišn. odkupa.	Knez Windischgrätz. po g. 20 „ 23.—
(po 100 gold.)	Grof Waldsteinovi po g. 20 „ 25.50
5% doljno - avstrijsanske g. 88.—	Grof Keglevičevi po g. 10 „ 13.50
5% ogerske. 68.—	Budimski . . po g. 40 „ 35.50
5% horvaške in slavonske „ 65.50	Denarji.
5% krajske, štajarske,	Cesarske krone . . . g. 18.35
koroške, istrijsanske „ 88.—	Cesarski cekini . . . „ 6.37
Deržavni zajemi z lotrijami	Napoleondori (20 frankov) „ 10.62
Zajem od leta 1860 . . . „ 88.—	Souvraindori . . . „ 18.60
„ „ „ 1860 petink. „ 88.75	Ruski imperiali . . . „ 10.94
„ „ „ 1839 . . . „ 124.—	Pruski Fridrikdori . . . „ 11.35
„ „ „ 1839 petink. „ 122.—	Angleški souvaindori „ 13.37
4% narodni od leta 1854 „ 89.—	Louisdori (nemški) . . . „ 10.90
Dohodkine oblig. iz Komo „ 16.25	Srebro (ažijo) . . . „ 32.90